

Verksamhetsredogörelse Gentekniknämnden 2020

Datum: 2021-02-17

Diarienummer: 1.6.3-2021-2

Inledning

Nämnden har till uppgift att genom rådgivande verksamhet främja en etiskt försvarbar och säker användning av gentekniken så att människors och djurs hälsa och miljön skyddas. I det sammanhanget ska hänsyn tas till vikten av att ett gott forskningspolitiskt klimat upprätthålls.

Nämnden ska yttra sig vid ansökningar om tillstånd enligt miljöbalken, ge råd till berörda myndigheter i frågor om genteknik samt sprida kunskap om den gentekniska utvecklingen. Till stöd i nämndens arbete finns två personer anställda vid Vetenskapsrådet. Nämnden har inte längre något kansli, men för enkelhetens skull används ordet kansli om den personal vid Vetenskapsrådet som arbetar för nämnden. Nämnden har under året hållit fem sammanträden.

Remissyttranden

Läkemedelsverket

- Ansökan om tillstånd för klinisk prövning av behandling vid b-cellslymfom.
- Ansökan om tillstånd för klinisk prövning av behandling vid multipelt myelom.
- Ansökan om tillstånd för klinisk prövning av behandling vid hemofili A.
- Ansökan om tillstånd för klinisk prövning av behandling vid akut lymfatisk B-cells leukemi.
- Ansökan om tillstånd för klinisk prövning av behandling vid synovial sarkom och icke-småcellig lungcancer.

Jordbruksverket

- Ansökan om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade rapsen EPA+DHA Canola Event LBFLFK för import och bearbetning och användning som livsmedel och foder.
- Ansökan om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade sareptasenapen RF3 Canola Quality för import och bearbetning och användning som livsmedel och foder.
- Ansökan om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsen MON 87429 för import och bearbetning och användning som livsmedel och foder.
- Ansökan om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsen DP23211 för import och bearbetning och användning som livsmedel och foder.

- Ansökan om tillstånd för fältförsök med genetiskt modifierad potatis.

Socialdepartementet

- Anpassningar till EU:s förordningar om medicinteknik – del 2, Ds 2019:32.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

- Förslag till föreskrifter om informationssäkerhet och föreskrifter om IT-säkerhet för statliga myndigheter.

Föredrag vid nämndens sammanträden

- *Växtförädling och ekologisk hållbarhet i jordbruket: Vad kan ekologi och genetik bidra med?* Martin Weih, professor i växtekologi och i jordbruksgrödors ekofysiologi vid Sveriges lantbruksuniversitet.
- *Växtförädlingens etik.* Sven-Ove Hansson, professor i filosofi vid Kungliga tekniska högskolan.
- *Det naturligas lockelse.* Per Sandin, lektor i bioetik och miljöetik och docent i filosofi vid Kungliga tekniska högskolan.

Informationsverksamheten

Seminarium

Det planerade seminariet i samarbete med Statens medicinsk-etiska råd ställdes in på grund av pandemin

Kansliets medverkan i media, föredrag etc.

- *Nobelprisade gensaxen kan göra både gott och ont.* Vetenskapsradion på djupet, 2020-10-09.
- *Så förbättras grödorna av nobelprisad teknik.* Vetenskapsradion på djupet, 2020-12-10.
- *Gensaxen CRISPR/Cas9 – ett reglerat verktyg.* Artikel i Bi-lagan en tidskrift som ges ut av Nationellt bioresurscentrum för biologi och bioteknik.
- *Föredrag vid iPLANTA COST Action, WG5 meeting i Aten.*
- Föreläsning och diskussion: Green biotechnology, masterkurs vid Stockholms universitet
- Föreläsning och diskussion: Plant biology, masterkurs vid Sveriges lantbruksuniversitet
- Föredrag och diskussion: En dag om hållbar utveckling och etik för civilingenjörer, Uppsala universitet.
- Föredrag: Vetenskapsrådets chefsgrupp.
- Föredrag: Enheten för styrning och samordning, Vetenskapsrådet.
- Medverkan i *Digital Sequence information, Open Access, and Sustainable Benefit Sharing: Scientific Input to International Policy Decisions.* Möte om digital sekvensinformation och Nagoyaprotokollet arrangerat av WILDSI, ett interdisciplinärt projekt som finansieras av German Federal Ministry of Education and Research och leds av Leibniz Institute DSMZ och Leibniz Institute IPK Gatersleben. Mötet hölls i Bryssel.

Frågor om genteknik och nämndens tweets

Via e-post och telefon har kansliet besvarat ett 50-tal frågor om genteknik. Kansliet har via nämndens twitterkonto skickat 114 tweets.

Nämndens webbplats

I början av november publicerades Gentekniknämndens nya webbplats och en av nämndens tidigare webbplatser, genteknik.nu, lades ner och arkiverades. Arbetet med webbplatsen har utförts av kansliet i samarbete med företaget Knowit AB. Vetenskapsrådets webbstrateg och en illustratör. Nytt på webbplatsen är bland annat drygt 40 faktablad inom områdena genetik, genteknik och lagstiftning. På webbplatsen finns även en ordlista som är kopplad till texterna på webbplatsen. Det gör det möjligt för läsaren att via en pop-up-ruta få ett ord förklarat direkt i texten.

Illustrationer har köpts in och bilder från genteknik.nu återanvänts. Kansliet har tagit fram förlagor till illustrationerna. Via den nya webbplatsen går det också att, efter samtycke, prenumerera på Genteknikens utveckling. Webbplatsen har anpassats till Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Sammanlagt besöktes de båda webbplatserna 543 978 gånger av 339 673 användare. Det är cirka 50 000 färre än föregående år. Kansliet kommer att försöka analysera vad det beror på. De sidor på den nya webben som besöktes flest gånger var faktablad, följt av startsidan, ordlistan och Om Gentekniknämnden.

De allra flesta når webbplatsen via en sökmotor, men även via länk eller genom att adressen skrivs in direkt. De länkar som används finns till största delen på webbplatser med läromedel.

Omorganisationen

Under våren 2019 beslutade regeringen att Vetenskapsrådet från den 1 september 2019 ska upplåta lokaler och sköta administrativa och handläggande uppgifter åt Gentekniknämnden, inklusive ansvaret för den ekonomiska redovisningen.

Vid junisammanträdet togs beslut om en överenskommelse mellan Vetenskapsrådet och Gentekniknämnden angående ansvarsfördelning för Gentekniknämndens dokumenthantering. Överenskommelsen innebär att:

- Gentekniknämnden ansvarar för nämndens handlingar, men Vetenskapsrådets arkivarier och registratorer sköter arkivvård samt registrering av Gentekniknämndens handlingar i nämndens diarium i enlighet med Gentekniknämndens klassificeringsstruktur.
- Gentekniknämndens arkiv förvaras åtskilt i Vetenskapsrådets arkivlokal, Västra järnväggsgatan 7, Stockholm. Ej avställda handlingar förvaras i ett närarkiv på Vetenskapsrådet.

Överenskommelsen om ansvarsfördelning mellan myndigheterna ska säkerställa att Gentekniknämndens arkiv fortsatt hanteras i enlighet med lagstiftningen

Sedan september 2020 sköter Vetenskapsrådet nämndens diarium och arkiv. Under hösten påbörjades arbetet med att flytta över nämndens webbplats från nuvarande webbhotell fs-data till Cybercom, det webbhotell Vetenskapsrådet använder. Flytten ska vara klar i februari 2021.